

SÁCH LÝ LUẬN, CHÍNH TRỊ ĐIỆN TỬ: “TÂM KHIÊN MỀM” TRONG BẢO VỆ NỀN TẢNG TU TƯỞNG CỦA ĐẢNG

ThS. NGUYỄN THÁI BÌNH*

Tóm tắt: Trong bối cảnh chuyển đổi số, với khả năng tiếp cận nhanh chóng, linh hoạt và đa dạng về hình thức, sách lý luận, chính trị điện tử góp phần đắc lực nâng cao hiệu quả tuyên truyền, giáo dục chính trị, tư tưởng, đặc biệt là đối với giới trẻ; đồng thời, là công cụ quan trọng để phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trên không gian mạng. Bài viết phân tích thực trạng, thời cơ và những thách thức của sách lý luận, chính trị điện tử trong kỷ nguyên số, từ đó đề xuất một số giải pháp nhằm phát huy vai trò của sách lý luận, chính trị điện tử trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong thời gian tới.

Từ khóa: chuyển đổi số; sách lý luận, chính trị điện tử; bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng

Ngày nhận: 17/5/2025

Ngày phản biện: 27/5/2025

Ngày duyệt đăng: 05/6/2025

Trong tiến trình đổi mới và phát triển đất nước, đặc biệt trong bối cảnh toàn cầu hóa và chuyển đổi số diễn ra sâu rộng, việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng càng trở nên cấp thiết và mang tính chiến lược. Sách lý luận, chính trị giữ vai trò cốt lõi trong đời sống chính trị - tư tưởng ở Việt Nam, là kênh quan trọng truyền tải chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Không chỉ góp phần xây dựng hệ tư tưởng vững chắc cho đội ngũ cán bộ, đảng viên và nhân dân, sách lý luận,

chính trị còn là công cụ định hướng dư luận, củng cố niềm tin và tăng cường “sức đề kháng” trước các quan điểm sai trái, phản động. Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “công tác lãnh đạo tư tưởng là quan trọng nhất”¹. Trước đó, V.I. Lênin cũng từng khẳng định: “Không có lý luận cách mạng thì không thể có phong trào cách mạng”². Theo tinh thần đó, sách lý luận, chính trị vừa là một bộ phận không thể tách rời, vừa là một công cụ đặc biệt quan trọng, có vai trò to lớn trong việc thực hiện các nhiệm vụ giữ vững trận địa tư tưởng của Đảng, củng cố niềm tin, nâng cao nhận thức và tăng cường “sức đề kháng” trước các luồng tư tưởng phản động, thù địch, góp phần định hướng dư luận xã hội và tạo sự đồng thuận trong toàn Đảng, toàn dân.

* Ủy viên Ban Chấp hành Đảng bộ, Phó Giám đốc Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật.

Sự ra đời và phát triển của sách lý luận, chính trị điện tử là một xu thế tất yếu, vừa bắt kịp tiến bộ công nghệ, vừa mở ra cơ hội để tăng cường hiệu quả công tác tư tưởng trong điều kiện mới. Với khả năng tiếp cận nhanh, đa phương tiện và tính linh hoạt cao, sách lý luận, chính trị điện tử không chỉ hỗ trợ việc giáo dục lý luận mà còn là công cụ đấu tranh tư tưởng sắc bén, góp phần phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trên không gian mạng.

1. Vai trò “tám khiên mềm” của sách lý luận, chính trị điện tử trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng

Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng là nhiệm vụ sống còn của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và chuyển đổi số diễn ra mạnh mẽ, sách lý luận, chính trị điện tử nổi lên như một phương tiện quan trọng, góp phần củng cố, lan tỏa và bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng một cách hiệu quả, hiện đại và phù hợp với yêu cầu của thời đại số. Điều đó được thể hiện cụ thể như sau:

Một là, sách lý luận, chính trị nói chung, sách lý luận, chính trị điện tử nói riêng là phương tiện truyền tải nền tảng tư tưởng của Đảng.

Nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam là chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, được cụ thể hóa qua Cương lĩnh, đường lối, chủ trương, nghị quyết của Đảng. Việc tuyên truyền, giáo dục và bảo vệ nền tảng tư tưởng đòi hỏi các phương thức truyền tải phù hợp với đặc điểm của thời đại, nhất là trong bối cảnh bùng nổ thông tin

và chuyển đổi số sâu rộng. Sách lý luận, chính trị là kênh chủ đạo để truyền tải các nguyên lý của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; cung cấp tri thức giúp cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân hiểu rõ bản chất, mục tiêu và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội mà Đảng ta đã lựa chọn. Chỉ thị số 20-CT/TW, ngày 27/01/2003 của Ban Bí thư về nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác xuất bản, phát hành sách lý luận, chính trị trong tình hình mới chỉ rõ: Sách lý luận, chính trị có vai trò “trực tiếp truyền bá, bảo vệ, phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; giới thiệu kiến thức, kinh nghiệm có giá trị của các nước; góp phần xây dựng nền tảng tư tưởng, thế giới quan, nhân sinh quan cách mạng, giáo dục, nâng cao trình độ và bản lĩnh chính trị cho cán bộ, đảng viên và nhân dân; xây dựng con người mới, nếp sống mới; đấu tranh bác bỏ các quan điểm sai trái”³.

Hai là, xây dựng hệ tư tưởng vững chắc, tăng cường khả năng “phòng thủ tư tưởng” trước các luận điệu sai trái, thù địch.

Trong kỷ nguyên số, không gian mạng trở thành môi trường đấu tranh tư tưởng quyết liệt. Các thế lực thù địch ngày càng sử dụng nhiều chiêu thức tinh vi để xuyên tạc, phủ nhận chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối của Đảng. Trước tình hình đó, sách lý luận, chính trị điện tử đóng vai trò là nguồn tài liệu chính thống, khoa học, dễ tiếp cận và lan tỏa nhanh, giúp cán bộ, đảng viên và nhân dân trang bị tri thức, nâng cao “sức đề kháng”

tư tưởng, củng cố lập trường chính trị và ý chí cách mạng, xây dựng thế giới quan, nhân sinh quan khoa học và cách mạng. Qua đó, tạo sự thống nhất cao về tư tưởng trong toàn Đảng, làm cơ sở cho sự đồng thuận xã hội. Sách lý luận, chính trị điện tử lý giải sâu sắc, có hệ thống các vấn đề lý luận và thực tiễn chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội, củng cố niềm tin của cán bộ, đảng viên và nhân dân vào con đường phát triển của đất nước.

Ba là, định hướng nhận thức và hành động, nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị trong hệ thống chính trị.

Trong một xã hội luôn biến động, đặc biệt, với sự đa dạng về thông tin, sách lý luận, chính trị nói chung và sách lý luận, chính trị điện tử nói riêng cung cấp những thông tin chuẩn mực để người đọc có thể nhận diện đúng - sai, phân biệt thật - giả. Việc học tập lý luận, chính trị qua sách lý luận, chính trị điện tử giúp tiết kiệm thời gian, chi phí, phù hợp với xu hướng cá nhân hóa việc học, tạo điều kiện thuận lợi để cán bộ, đảng viên và thế hệ trẻ chủ động tự học, tự nghiên cứu, từ đó nâng cao trình độ lý luận, củng cố lập trường chính trị. Điều này đặc biệt quan trọng để cán bộ, đảng viên và nhân dân kiên định lập trường, không hoang mang, dao động trước những luồng tư tưởng phức tạp, tiêu cực, đánh giá thông tin, sự việc, hiện tượng một cách đúng đắn. Bởi, nhận thức đúng sẽ dẫn đến hành động đúng.

Bốn là, xây dựng kho tri thức lý luận, chính trị số - nền tảng cho chuyển đổi số toàn diện trong Đảng, là công cụ thực hiện nhiệm vụ công tác tư tưởng, lý luận.

Sách lý luận, chính trị điện tử không chỉ mang tính học thuật, mà còn là một công cụ hiệu quả để thực hiện các nhiệm vụ công tác tư tưởng, lý luận đặt ra; phổ biến, cụ thể hóa các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, là cơ sở lý luận cho việc triển khai các chính sách, pháp luật của Nhà nước vào cuộc sống, qua đó giữ vững trận địa tư tưởng của Đảng. Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng thường xuyên nhấn mạnh vai trò của lý luận trong việc “thống nhất nhận thức về những vấn đề lý luận chính trị nền tảng” và “khẳng định những giá trị bền vững” của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh⁴. Sách lý luận, chính trị điện tử với sự hỗ trợ của công nghệ (tìm kiếm, tra cứu, liên kết dữ liệu) cho phép người đọc nhanh chóng đối chiếu, phản biện và phản bác các quan điểm sai trái bằng các luận cứ sắc bén, chuẩn xác, dựa trên nền tảng tư tưởng khoa học của Đảng.

Đặc biệt, trong kỷ nguyên số, không gian mạng là nơi các luồng thông tin, quan điểm được lan truyền với tốc độ nhanh chóng. Các thế lực thù địch thường xuyên lợi dụng các mạng xã hội xuyên biên giới để tung tin giả, bịa đặt, xuyên tạc, chống phá nền tảng tư tưởng của Đảng, gây hoang mang dư luận và chia rẽ xã hội.

Trước thách thức đó, sách lý luận, chính trị điện tử phát huy vai trò như một “tấm khiên mềm” - linh hoạt, chủ động nhưng rất hiệu quả trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Sách lý luận, chính trị điện tử giúp người đọc phân biệt quan điểm cách mạng và quan điểm phản cách mạng; nhận diện được mục đích, bản chất của các luận điệu sai trái, thù địch,

tự xây dựng “sức đề kháng” bằng tri thức nền tảng và lập trường chính trị vững vàng.

Sách lý luận, chính trị nói chung, sách lý luận, chính trị điện tử nói riêng là nguồn tri thức được thẩm định kỹ lưỡng, kiểm chứng rõ ràng, giúp bạn đọc dễ dàng tìm kiếm, đối chiếu các quan điểm, sự kiện, đánh giá với hệ thống lý luận, quan điểm, đường lối chính thống của Đảng để phân biệt đúng - sai, thật - giả; đồng thời, giúp phản biện, ngăn chặn sự hình thành và lan truyền các thông tin, quan điểm, nhận định sai trái, lệch lạc. Với khả năng tiếp cận nhanh, truyền tải tức thì qua môi trường số, sách lý luận, chính trị điện tử giúp định hướng dư luận và tư tưởng xã hội ngay khi các vấn đề nhạy cảm, phức tạp xuất hiện. “Tám khiên mềm” này linh hoạt bởi nó có thể đến với độc giả mọi lúc, mọi nơi thông qua các thiết bị di động được kết nối internet. Khi một vấn đề “nóng” xuất hiện, sách lý luận, chính trị điện tử có thể cập nhật, phân tích, lý giải cơ sở lý luận, cơ sở thực tiễn và phát hành nhanh chóng, giúp độc giả kịp thời nắm bắt thông tin chính thống và định hướng tư tưởng, tránh bị dẫn dắt bởi thông tin sai lệch. Sách lý luận, chính trị điện tử có thể tích hợp các công cụ như chatbot hỏi đáp, khảo sát nhanh, hoặc cho phép chia sẻ nội dung trên mạng xã hội một cách có kiểm soát, không bị lệ thuộc vào không gian. Bên cạnh đó, việc sử dụng các định dạng nâng cao kết hợp các yếu tố âm thanh, video và tương tác đã thu hút độc giả một cách tích cực. Điều này không chỉ tăng tính hấp dẫn mà còn biến độc giả thành những “người truyền tải” thông tin chính thống, góp phần củng cố, mở rộng và

giữ vững trận địa tư tưởng của Đảng trên không gian mạng.

2. Thành tựu, thời cơ và thách thức đối với sách lý luận, chính trị điện tử trong kỷ nguyên số

Về thành tựu

Trong bối cảnh chuyển đổi số toàn diện, sách lý luận, chính trị điện tử tại Việt Nam đã có nhiều chuyển biến tích cực cả về nội dung, hình thức cũng như phương thức tiếp cận bạn đọc. Các nhà xuất bản chuyên ngành như Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, Nhà xuất bản Lý luận chính trị,... đã tích cực đổi mới từ nội dung đến hình thức, chú trọng công tác đề tài, biên tập, phát hành và truyền thông nhằm nâng cao hiệu quả tuyên truyền các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến với đông đảo nhân dân.

Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật đã chủ động ứng dụng công nghệ số trong công tác phát hành, phát triển nền tảng đọc sách điện tử như Stbook.vn, sachquocgia.vn giúp độc giả tiếp cận nhanh chóng hàng nghìn đầu sách lý luận, chính trị qua thiết bị di động kết nối internet. Nhiều tủ sách, bộ sách, cuốn sách lý luận, chính trị điện tử có giá trị như: *Tủ sách Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; Tủ sách Chi bộ; Tủ sách Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; Bộ sách Hồ Chí Minh Toàn tập, Văn kiện Đảng Toàn tập* và nhiều đầu sách lý luận, chính trị có giá trị khác được phát hành, đã lan tỏa rộng rãi đến với cán bộ, đảng viên và nhân dân, đặc biệt là giới trẻ. Nội dung, hình thức sách được đầu tư công phu, tích hợp đa phương tiện như audio,

phim tài liệu, tác phẩm âm nhạc, hệ thống ảnh tư liệu minh họa,... qua đó, nâng cao tính hấp dẫn và khả năng tiếp cận, đáp ứng đa dạng nhu cầu của độc giả, từ tìm hiểu, nghiên cứu, nâng cao kiến thức, tra cứu thông tin (nhu cầu đọc, học tập, nghiên cứu) đến giải trí, thư giãn tinh thần (nhu cầu nghe, xem)... Việc ứng dụng công nghệ số một cách bài bản đã giúp các xuất bản phẩm lý luận, chính trị tiếp cận đa dạng đối tượng bạn đọc, tăng cường hiệu quả tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng trong thời đại số.

Tuy nhiên, việc tiếp cận sách lý luận, chính trị điện tử, đặc biệt trong giới trẻ vẫn còn hạn chế. Nội dung một số cuốn sách lý luận, chính trị điện tử còn nặng về học thuật, tính hàn lâm cao, ít hấp dẫn với độc giả trẻ về nội dung, hình thức, công nghệ, ngôn ngữ và cách thức trình bày. Hạ tầng công nghệ của các nhà xuất bản và các đơn vị phát hành hiện nay còn nhiều hạn chế, yếu kém. Việc ứng dụng các công cụ truyền thông kỹ thuật số như mạng xã hội, podcast, livestream... để truyền thông sách lý luận, chính trị vẫn còn phân tán, thiếu tính chiến lược, dẫn đến việc các kênh này chưa phát huy được tối đa hiệu quả trong việc tiếp cận và tương tác với độc giả.

Về thời cơ

Kỷ nguyên số mang lại nhiều cơ hội lớn, tạo nên sức sống mới cho việc lan tỏa tri thức lý luận, vượt qua mọi giới hạn truyền thống:

- *Khả năng tiếp cận rộng rãi:* Với sự phổ cập của internet và thiết bị di động thông minh, sách lý luận, chính trị điện tử có

thể đến với mọi đối tượng độc giả, mọi lúc, mọi nơi, vượt qua rào cản địa lý và thời gian. Một cuốn sách “best seller” vừa được xuất bản ở quốc gia này có thể được bạn đọc ở các quốc gia khác tìm mua, sở hữu một cách nhanh chóng, thuận tiện. Theo Báo cáo Digital Việt Nam 2025 của We Are Social & Meltwater, vào tháng 02/2025, Việt Nam có 79,8 triệu người dùng internet, chiếm 78,8% tổng dân số (101 triệu người). So với cùng kỳ năm 2024, số lượng người dùng internet đã tăng thêm 0,3% (223.000 người)⁵. Trung bình mỗi người dành hơn 6 giờ/ngày để truy cập internet. Điều này cho phép nội dung sách lý luận, chính trị điện tử tiếp cận một lượng lớn độc giả tiềm năng mà cách làm sách, phát hành sách theo phương thức truyền thống trước đây khó có thể chạm tới.

- *Tăng tính tương tác và trực quan:* Nội dung số cho phép tích hợp đa dạng các định dạng như video, âm thanh, hình ảnh minh họa, infographic, công nghệ 3D và các yếu tố tương tác. Điều này giúp “giải mã” những nội dung lý luận vốn hàn lâm, khó đọc trở nên sinh động, dễ hiểu và hấp dẫn hơn. Ví dụ, một khái niệm phức tạp có thể được minh họa bằng infographic động, hay một đoạn trích có thể đi kèm với audio hoặc video phân tích từ các chuyên gia, từ đó tăng khả năng tiếp thu và tạo hứng thú cho độc giả, đặc biệt là giới trẻ. Điều đó giúp khắc phục một nhược điểm truyền thống của sách lý luận, chính trị là trừu tượng, khô khan, khó tiếp cận.

- *Cá nhân hóa nội dung:* Ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) và phân tích dữ liệu lớn (Big Data)

mở ra khả năng đề xuất nội dung phù hợp với sở thích, trình độ, nghề nghiệp hay lĩnh vực chuyên môn của từng người đọc. Điều này không chỉ giúp tối ưu hóa trải nghiệm của độc giả mà còn nâng cao hiệu quả tiếp thu, biến quá trình học tập lý luận trở nên chủ động và phù hợp hơn với từng cá nhân. Công nghệ này giúp nội dung lý luận “tìm đến” đúng đối tượng cần tiếp cận, thay vì chỉ chờ đợi độc giả tìm đến sách và đó cũng là cách thức đề chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đi vào cuộc sống một cách hiệu quả, thiết thực.

Về thách thức

Sự phát triển như vũ bão của công nghệ đã làm thay đổi mạnh mẽ cách con người tiếp cận, tìm kiếm thông tin. Công nghệ không chỉ mang đến thời cơ mà còn tạo ra những thách thức lớn đối với việc phát hành sách lý luận, chính trị điện tử:

- *Thói quen tiếp nhận thông tin và sự dịch chuyển sang không gian số:* Sự phát triển của mạng xã hội, video ngắn, podcast và các nền tảng giải trí đã làm thay đổi mạnh mẽ thị hiếu, hành vi đọc của công chúng, đặc biệt là giới trẻ. Từ việc đọc sâu, đọc nghiêm túc, xu hướng chung hiện nay nghiêng về đọc nhanh, đọc lướt, thậm chí chỉ tiếp nhận thông tin qua hình ảnh và âm thanh. Điều này đặt ra thách thức lớn cho dòng sách lý luận, chính trị điện tử vốn có nội dung học thuật chuyên sâu, ngôn ngữ chuẩn mực và yêu cầu tư duy khái quát cao. Việc không thích ứng kịp với thói quen mới này có thể khiến sách lý luận, chính trị điện tử bị gạt ra ngoài lề trong cuộc cạnh tranh thông tin khốc liệt

trên không gian mạng.

- *Cạnh tranh gay gắt với các loại hình nội dung khác và nguy cơ thông tin sai lệch:* Trên không gian mạng, sách lý luận, chính trị điện tử phải cạnh tranh trực tiếp với vô vàn nội dung giải trí, tin tức giật gân và đặc biệt là các thông tin giả mạo (fake news), quan điểm phi chính thống, thậm chí xuyên tạc, chống phá. Những loại hình nội dung này thường có sức hút ban đầu lớn, dễ dàng thu hút lượng truy cập khổng lồ, khiến sách lý luận, chính trị điện tử bị đẩy “ra rìa” nếu không có cách tiếp cận và truyền thông phù hợp. Đây là một thách thức kép: vừa phải thu hút sự chú ý, vừa phải làm tốt vai trò định hướng tư tưởng trong một môi trường thông tin nhiễu loạn.

- *Khó khăn trong thiết kế và chuyển thể nội dung lý luận cho nền tảng số:* Sách lý luận, chính trị thường mang tính trừu tượng, khái quát cao, khó chuyển thể thành nội dung ngắn gọn, hấp dẫn theo cách mà người dùng internet kỳ vọng. Việc số hóa sách không đơn thuần là “chuyển từ bản in sang PDF”, mà đòi hỏi phải thay đổi cách kể chuyện chính trị, cách trình bày lý luận sao cho dễ hiểu, sinh động nhưng không làm mất đi tính chuẩn mực và chiều sâu học thuật. Một số nỗ lực chuyển thể sách lý luận, chính trị thành infographic, video, podcast hiện nay vẫn mang tính chất lẻ tẻ, rời rạc. Thiếu sự phối hợp giữa nhà xuất bản, chuyên gia lý luận và các đơn vị sáng tạo nội dung số dẫn đến việc “số hóa” không hiệu quả, hoặc thiếu chiều sâu học thuật, chưa đáp ứng nhu cầu, thị hiếu người đọc.

- *Vấn đề bản quyền và bảo vệ nội dung số:*

Một thách thức không thể xem nhẹ là việc bảo vệ bản quyền sách lý luận, chính trị khi phát hành online. Hiện tượng sao chép, phát tán trái phép nội dung sách trên internet vẫn diễn ra phổ biến, gây tổn thất lớn cho các nhà xuất bản. Bên cạnh đó, một số nội dung bị trích dẫn sai lệch, cắt ghép thiếu ngữ cảnh có chủ đích cũng có thể làm sai lệch nhận thức chính trị của công chúng. Đặc biệt, nhiều sách lý luận, chính trị giả mạo, cắt gọt nội dung, thậm chí ghép các nội dung xuyên tạc, phản động đã xuất hiện dưới dạng bản scan, bản dịch trái phép gây nguy cơ lệch lạc nhận thức cho người đọc. Luật pháp hiện hành tuy có quy định về bảo vệ bản quyền số, nhưng việc thực thi vẫn chưa đồng bộ, hiệu quả, trong khi năng lực công nghệ để theo dõi và xử lý vi phạm còn hạn chế.

- Rào cản từ tư duy làm nghệ, thiếu cơ chế khuyến khích đổi mới sáng tạo và hạn chế về hạ tầng, nhân lực công nghệ: Mặc dù đã có những nhận thức ban đầu về tầm quan trọng của chuyển đổi số, nhưng nhiều nhà xuất bản vẫn còn tư duy bao cấp, chưa vận hành theo cơ chế thị trường, tư duy phát hành chưa theo kịp yêu cầu số hóa, đã hạn chế khả năng lan tỏa và tương tác với đông đảo độc giả. Hiện nay, việc đầu tư cho số hóa sách lý luận, chính trị chủ yếu dựa vào ngân sách nhà nước, nhưng nguồn lực này còn hạn chế. Trong khi đó, việc hợp tác công - tư trong phát hành sách lý luận, chính trị điện tử vẫn chưa phổ biến do rào cản về thể chế. Bên cạnh đó, việc triển khai công nghệ trong xuất bản và phát hành số đòi hỏi một hệ thống hạ tầng số chuyên biệt và đội ngũ nhân lực có

chuyên môn. Tình trạng thiếu hụt nhân lực có chất lượng khiến việc triển khai trong thực tiễn gặp khó khăn, dù đã xây dựng và ban hành chiến lược hành động.

3. Một số giải pháp nhằm phát huy vai trò của sách lý luận, chính trị điện tử trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay

Trong bối cảnh chuyển đổi số toàn diện, để phát huy vai trò của sách lý luận, chính trị điện tử như một công cụ quan trọng, thực sự trở thành “tấm khiên mềm” trong công cuộc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đòi hỏi phải có các giải pháp đồng bộ, thiết thực và có chiều sâu, cụ thể là:

Thứ nhất, đổi mới nội dung và cách thức biên soạn.

Phát hành sách lý luận, chính trị điện tử cần được định vị như một bộ phận của truyền thông chính trị chiến lược, chứ không đơn thuần là hoạt động kinh tế hay hành chính sự vụ. Điều này đòi hỏi sự thay đổi tư duy từ cấp lãnh đạo đến đội ngũ cán bộ thực hiện, ưu tiên các sản phẩm có nội dung ngắn gọn, trực quan, giàu tính ứng dụng và dễ chia sẻ trên nền tảng số. Chỉ thị số 44-CT/TW, ngày 16/4/2020 của Ban Bí thư đã chỉ rõ: “Tích cực đổi mới, nâng cao chất lượng sách lý luận, chính trị, bảo đảm đa dạng về hình thức, phong phú về thể loại, nhằm đáp ứng tốt hơn nhu cầu của cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân”⁶. Đặc biệt, cần tăng cường tính thực tiễn, tính thời sự và khả năng giải thích các vấn đề xã hội cụ thể một cách dễ hiểu, dễ nhớ. Có thể sử dụng hình thức đối thoại, kể chuyện, hoặc lồng ghép ví dụ đời sống thực tiễn để tăng

tính hấp dẫn. Cần thực sự chú trọng quan tâm phát triển “hậu kỳ” của sách lý luận, chính trị điện tử, bao gồm các talkshow, review học thuật và các hoạt động tương tác sau khi sách đến tay bạn đọc để kéo dài vòng đời và ảnh hưởng của tác phẩm đối với đời sống. Bên cạnh đó, việc sáng tạo các sản phẩm phái sinh từ sách lý luận, chính trị điện tử, như video, tài liệu hỏi - đáp, sách nói, podcast... sẽ mở rộng khả năng tiếp cận và lan tỏa nội dung một cách đa dạng, hiệu quả hơn.

Thứ hai, xây dựng hệ sinh thái công nghệ và nền tảng số tích hợp.

Việc hình thành một hệ sinh thái sách lý luận, chính trị điện tử đồng bộ là yếu tố mang tính then chốt. Cần xây dựng các nền tảng số tích hợp chức năng lưu trữ - tìm kiếm - chia sẻ - tương tác, bảo đảm tính liên thông với hệ thống thư viện số của các trường đại học, học viện, viện nghiên cứu, các cơ quan Đảng, và các tổ chức chính trị - xã hội. Cần xây dựng nền tảng thư viện điện tử mở, tích hợp tính năng tương tác, tìm kiếm thông minh, hỗ trợ đa định dạng. Ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) và phân tích dữ liệu lớn (Big Data) để cá nhân hóa đề xuất nội dung, nâng cao trải nghiệm của người dùng. Đồng thời, cần đặc biệt chú trọng các giải pháp bảo mật bản quyền số và cơ chế phân phối chính thống nhằm chống nạn vi phạm bản quyền bằng cách phát triển hệ thống xác thực điện tử (digital watermark), blockchain và mã hóa nội dung sách để chống giả mạo, đồng thời có cơ chế quản lý, báo cáo và xử lý vi phạm bản quyền, bảo vệ quyền lợi của các nhà xuất bản, tác giả

và bảo đảm tính chính thống và toàn vẹn của nội dung chính trị. Quyết định số 115-QĐ/TTg, ngày 16/01/2014 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Quy hoạch phát triển xuất bản, in, phát hành xuất bản phẩm đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030, trong đó chú trọng phát triển sách điện tử, đồng thời đáp ứng yêu cầu đặt ra đối với hoạt động xuất bản sách điện tử trong cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, đòi hỏi phải tập trung chuẩn bị điều kiện và năng lực thích ứng để chuyển sang xuất bản số, phát triển thị trường sách điện tử, tìm kiếm đề tài, hình thức truyền tải mới để đáp ứng yêu cầu của đối tượng bạn đọc có trình độ ngoại ngữ, công nghệ cao.

Thứ ba, phát triển nguồn nhân lực chuyên nghiệp, liên ngành.

Nguồn nhân lực là yếu tố quyết định chất lượng và khả năng thích ứng của sách lý luận, chính trị điện tử với môi trường số, do đó cần:

Đào tạo đội ngũ cán bộ biên tập - xuất bản đa năng, có kiến thức lý luận vững vàng, có khả năng sáng tạo độc đáo trong kỹ nguyên số, tập trung bồi dưỡng đội ngũ cán bộ biên tập, truyền thông, phát hành sách lý luận, chính trị về kiến thức công nghệ, kỹ năng truyền thông số, thiết kế nội dung số và khả năng làm việc trên các nền tảng đa phương tiện.

Tạo cơ chế khuyến khích các học giả và các chuyên gia trẻ tham gia viết sách lý luận, chính trị với ngôn ngữ hiện đại, gần gũi, giàu sức gợi mở, chú trọng hình ảnh hóa nội dung với đời sống thực tiễn.

Xây dựng các nhóm chuyên gia cố vấn liên

ngành (học thuật - công nghệ - truyền thông) để phát triển nội dung lý luận số, bảo đảm tính khoa học, tính hấp dẫn, tính tương tác thân thiện.

Thứ tư, tăng cường phối hợp, đặc biệt là trong công tác truyền thông.

Việc phát huy hiệu quả của sách lý luận, chính trị điện tử đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ giữa các nhà xuất bản, doanh nghiệp công nghệ và cơ quan báo chí - truyền thông để cùng phát hành và lan tỏa sách lý luận, chính trị. Đồng thời, cũng cần thiết lập cơ chế liên kết xuất bản - truyền thông - giáo dục bằng cách phối hợp giữa nhà xuất bản, các cơ quan báo chí, hệ thống trường học và tổ chức chính trị - xã hội nhằm tổ chức các chiến dịch truyền thông, giáo dục truyền thống, định hướng tư tưởng thông qua sách lý luận, chính trị điện tử theo chủ đề cụ thể như kỷ niệm các ngày lễ lớn, những sự kiện chính trị trọng đại của Đảng và đất nước, các buổi tọa đàm, các lớp học lý luận chính trị trực tuyến giúp lan tỏa sách lý luận, chính trị hiệu quả hơn. Việc đưa sách lý luận, chính trị điện tử vào trường học, học viện, cơ quan hành chính, đoàn thể thông qua hệ thống E-learning, sử dụng QR - code tích hợp trên tài liệu chính trị cũng sẽ tối ưu hóa hiệu quả tiếp cận. Ngoài ra, cần khuyến khích sáng tạo nội dung phái sinh bằng cách cho phép sử dụng nội dung sách lý luận, chính trị điện tử để xây dựng các sản phẩm sáng tạo như video ngắn, hoạt hình giáo dục, podcast chính trị, sách nói, tài liệu hỏi - đáp... để tiếp cận các nhóm độc giả mới, đặc biệt là giới trẻ và

bạn đọc không chuyên về chính trị.

Tóm lại, sách lý luận, chính trị điện tử là phương tiện truyền tải tri thức, là “tấm khiên mềm” trong công cuộc giữ vững nền tảng tư tưởng của Đảng. Với tư duy đổi mới, sáng tạo, áp dụng công nghệ phù hợp và sự phối hợp liên ngành, sách lý luận, chính trị điện tử trở thành công cụ truyền thông chính trị hiện đại, hiệu quả và bền vững. Thành công trong lĩnh vực xuất bản sách lý luận, chính trị điện tử không chỉ là thực hiện một bước cụ thể trong chủ trương đổi mới căn bản công tác lý luận chính trị trong tình hình mới, mà còn góp phần thực hiện Nghị quyết số 57-NQ/TW, ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia. Từ đó, công tác tư tưởng sẽ ngày càng được củng cố, vững chắc, chủ động, đáp ứng tốt yêu cầu, nhiệm vụ trong thời đại số và hội nhập quốc tế sâu rộng. ♦

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, t. 8, tr. 554.

2. V.I. Lênin: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2005, t. 2, tr. 575.

3. Xem Chi thị số 20-CT/TW, ngày 27/01/2003 của Ban Bí thư về nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác xuất bản, phát hành sách lý luận, chính trị trong tình hình mới.

4. Nguyễn Phú Trọng: *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2022, tr. 17-38.

5. We Are Social & Meltwater: *Digital Việt Nam 2025*, tháng 02/2025, tr. 15.

6. Xem Chi thị số 44-CT/TW, ngày 16/4/2020 của Ban Bí thư về đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác xuất bản, phát hành và nghiên cứu, học tập sách lý luận, chính trị.